

A közlekedés mint olyan

Az Uránia tud. színház bemutatója a 8342. év 117-ik napján

Legrégibb kor

Már Ádám-Éva korában volt közlekedés. Tudvalevő például, hogy nevezett őslények a paradicsomból magántulajdon elleni kihágás következtében illetőségi helyükre toloncoltattak, ami pedig csak úgy lehetett, hogy megfelelő tolonckocsi rendelkezésre állott.

A közlekedés első nyomai

Első közlekedési eszköze az emberiségnek egy egészen sajátos, nem éppen érdektelen gépezet volt, melyet a törzs két oldalára alkalmaztak. Méteres csontrudakból állt a gépezet, szám szerint kettőből, mely ütődés ellen meleg hússzeletekbe volt becsavarva. Ezek közül a rudak közül az egyiket nekiszorították a talajnak, a másikat fölemelték, és kissé távolabb megint letették. Erre az egész eljárás újrakezdődött. Állítólag így előre lehetett jutni. Ezt a gépet „láb”-nak nevezték, a régi, hasonló nevű mértékegységről, több okból, főként azért, mert ez nem volt akkora, mint egy láb.

Bibliai idők

Az úristen, hogy az embereket erről a rossz módszerről leszoktassa, özönvizet csurgatott a földre, amibe nem lehetett lábalni, mert a víz bement a cipőn. Ekkor Noé feltalálta a nevével elnevezett bárkát, mely korlátlanul köz-

lekedett oda és vissza. A csekély konkurenciára való tekintettel meglehetősen jó üzletet csinált: embereket, állatokat és művészeket szállított; a díj kissé magas volt, de voltak szamarak, akik megfizették. A negyvenedik napon beleütköztek az Ararátba, arra rátértek, és kinn voltak a vízből.

Jákob idejében mindenki lajtorján közlekedett; az öreg Ábrahám már a sárkányrendszerű feleséget is ösmerte. Ezentúl a közlekedés elég simán folyt a zsidóknál – komoly zavarok egyetlen eset alkalmából léptek csak fel – akkor volt ez, mikor Potifár kergette a zsidókat, akik a Vörös-tenger előtt majdnem megrekedtek. Mózes azonban okosabb volt, és elrendelte a zsidóknak, hogy csak tegyenek úgy, mintha beleszaladnának: mire a Vörös-tenger inkább gyorsan kettévált, attól való ijedtében, hogy neki kelljen megfürdetni először Mózes népét. A zsidók így szárazon jutottak át Budapestre.

Középkor

A középkor elején barbár hordák törtek át Ázsiából, rettenetes, négykerekű járműveken beszáguldozva egész Európát. E járművek még ma is láthatók Budapest utcáin, hol az egyszerű nép konflisnak nevezi őket.

A középkor egyik legszokottabb közlekedési eszköze a ló volt; bár kissé kényelmetlenül alkalmazták: az utast hajánál fogva hozzákötötték a farkához, és hagyták lógni utána, míg a ló szaladt. Ilyen járművön azonban csak protestánsoknak szabadott utazni, mikor a másvilágra közlekedtek, spanyol menetjeggyel. Ugyancsak a spanyolok alkalmazták először a kereket: ebbe meg fejfel belegyömöszölték az utast, aki némileg megtörve érkezett rendeltetési helyére.

Újkor

Végre új hajnal pirkadata derengett fel a közlekedés egére: Schwarz Berthold feltalálta a puskaport, melynek segítségével igazán gyerekjáték volt a levegőbe röpdülni. Még csak azt kellett elérni most, hogy egy darabban is fentmaradjon az ember, és a repülés problémája meg volt oldva.

Vasutak

A XXX. században végre általános szükségét érezte már mindenki, hogy a vasutat feltalálják: a síneket, állomásokat, jelzőlámpákat előre lerakták

mindenütt, kalauzokat és fűtőket fogadtak, és jegyeket nyomattak ki. Végre már a szabadjegyesek is megvoltak, nem várhatott tovább Stevenson, és gyorsan feltalálta a vasutat. Sajnos eleinte kissé nehezen ment a dolog, nem lévén elég vonal, sok ellenkező irányú vonatnak egy sínen kellett közlekedni. Ha a lokomotívok találkoztak, szabályszerűen össze kellett csapniok, mire az erősebbik kinyomta a másikat a sínből. Ez az eljárás, melyet műszaki néven „vasúti szerencsétlenség”-nek neveztek, olcsóságánál fogva sokáig dívott. Néhány új kocsi és motor kellett csak mindig; orvosi segítségre, hál’ istennek, nem volt szükség: az utasok rendszeren mind meghaltak.

Villamos

Egyik érdekes járműve ennek a kornak az ún. villamos, mely négy kerékből, egy kalauzból, egy csengőből és egy „Megtelt” felírású táblából állt. Belsejében tilos volt állva köpködni. A „Megtelt” tábla leeresztése után lepecsételték a feljárást, hogy az utasok ne dagadjanak ki: a végállomáson azután fejszével szétdarabolták a kocsit, és egy darabban kiszedték a tömeget, melyet a következő villamosra raktak. A végállomás a Rókus udvarán volt, ahol az útközben elejtett gyaloglók hulláit szortírozták és ellenőrizték.

Bérkocsi

Ide tartozik még a bérkocsi vagy konflis, melyet két ló vagy negyven egyetemi hallgató húzott: a lovakat ugyanis, tekintve, hogy a kocsiban többnyire színésznők vagy nagygyörgyök ültek, rendszeren kifogták az egyetemi hallgatók. A konflisokat később, a kocsisoknak túlságosan az erotikus művészetek felé hajló beszédmodora miatt, konfliskálták.

Kormányozható léghajó

Végre megszületett a várva várt Zeppelin is, hetvenéves korában: és kormányozható léghajóján elrepült volna Berlinbe, de ellenkező szél támadván, megváltoztatta szándékát. Működése igen káros volt Németország körtemelésére, mert az összes körtefákat kivágatta. Igen szép sikerei voltak, még ma is élne, de később már mindenbe beleütközött, és le kellett vágni.

Napjaink

Mindezek a közlekedési eszközök lejárták magukat. Napjainkban tisztán csak a levegőben élnek az emberek. A földet csak temetkezésre használják. Különcök persze mindig voltak, nálunk például sokat beszélnek egy Kutassy nevű mérnökről, akit állítólag nem lehet rávenni, hogy elhagyja őseinek dús talaját. Inkább aszongya: nem közlekedik.

*(Humoreszkek I. Együgyű lexikon – Görbe tükör. Akkord, Budapest, 2001.
[Karinthy Frigyes Összegyűjtött Művei 3.] 189–193. old.)*